TA' XBIEX MIMLI FATTI STORIĊI

Miktub minn Joseph John Meli (Riċerkatur u kittieb dwar Ta' Xbiex) u Dr Clyde Meli.

Fil-passat tkellimna ma' Fr. Manny fuq stejjer tal-passat u qalilna li jekk ma jinkitbux jintilfu għal kollox. Kien għamilna kuraġġ biex nibdew niġbru xi fatti. Fil-fatt bdejna fuq l-isem u l-arma ta' Ta' Xbiex li turi r-rota tal-bastiment peress li hija l-marina prinċipali u kienet l-ewwel waħda li twaqqfet f'Malta. Illum ġbarna aktar minn 180 paġna ta' informazzjoni fuq Ta' Xbiex. "Xbiex" tiġi minn "Xawbas" – pjanta selvaġġa tax-xewk - jew minn "Tax-Xbiek" li tfisser "ix-xbieki.

Oħrajn jargumentaw li l-isem tiegħu ġej mill-kelma "Tbexbix", li tagħtina t-tifsira ta '"tlugħ ix-xemx" (minħabba l-pożizzjoni ġeografika tagħha) u fil-fatt wieħed jista jara x-xemx tisbaħ minn din iż-żona u tinżel ukoll.

Nafu dwar l-istorja ta' Malta, li meta l-forzi ta' Napuljun okkupaw il-gżira ta' Malta kienu sakkru ruħhom ġewwa l-Belt kapitali fis-sena 1798. Iżda ż-żona ta' Ta' Xbiex kienet għadha mhix mibnija jew okkupata, u din kienet biss sit tas-sajd. Ta' Xbiex kien jintuża minn ħafna Maltin li kienu joqogħdu moħbija fost is-siġar u kienu jżommu għajnejhom iffissati fuq il-Belt fejn kien hemm il-Franċiżi. Kienu mbagħad jgħaddu l-informazzjoni tagħhom lill-mexxejja Maltin.

Konna kellimna sajjied anzjan li jiftakar meta s-sajjieda kienu kienu jpoġġu x-xbieki tagħhom biex jinxfu tul il-kosta li tiffaċċja lill-Manoel Island u dik tal-Belt Valletta, mill-post fejn illum hemm il-Waterpolo Club (issa restorant) sa fejn jinsab ir-restorant Irrerra. F'dawk is-snin kien hemm biss ftit residenti li jgħixu hawn fis-sajf jew għal skopijiet ta' kaċċa.

Wieħed minn dan il-bini kien imsejjaħ "Ir-Razzett l-Aħmar" u wara ftit aktar vilel inbnew tul il-baħar. Is-sena setgħet kienet l-1928 jew l-1934, dokument mid-Dipartiment Tas-Saħħa ta l-approvazzjoni tal-permess datat 1930 għall-vilel li kienu jinsabu tul ix-xatt ta' Ta' Xbiex. Din kienet l-ewwel darba li ssemmiet Triq il-Kosta ta' Ta' Xbiex jew Ix-Xatt, iżda aktar tard inżammet separata u mbagħad ġiet imsejħa bħala Ta' Xbiex Terrace, jew kif nafuha llum r-Rampa Ta' Xbiex.

Il-motto ta' Ta' Xbiex huwa "Unitatae Fortior" bil-Latin, li bil-Malti tfisser, "fl-għaqda hemm is-Saħħa" u bl-Ingliż tiġi "Stronger United". Dan ġie ppruvat fi ħdan il-membri lokali tal-Kunsill miż-żewġ partiti li jaħdmu tajjeb flimkien għall-ġid tar-residenti kollha u huma kollha jaħdmu ħafna għas-suċċess ta' Ta' Xbiex.

L-ewwel Karmelitani Skalzi kienu qed ifittxu art biex jibnu knisja fl-Imsida jew il-Gżira. Għalhekk ġew offruti art f'tal-Qrejten. Din l-art kienet proprjetà ta' Piju Ebejer li akkwistaha min-Nobbli Giuseppe Borg Carabott. Għalhekk għadda 1,253 qasab kwadri ta' art lill-patrijiet sabiex jinbena l-kunvent u wara l-knisja. Il-Gvernatur Ġenerali tal-ordni approva l-pjan u x-xogħol beda, iżda ma rnexxilhomx jiksbu l-permess mill-awtoritajiet uffiċjalment bil-miktub meħtieġ. Kulma kellhom kien ftehim verbali. Imma dak li ta din l approvazzjoni bil-fomm kien sfortunatament miet mingħajr ma kiteb il-permess fuq karta. Il-bini kien fi stadju avvanzat biss, għalhekk l-awtoritajiet Ingliżi ordnawhom biex iżarmaw dak li kien diġà nbena minnhom peress li kellhom pjanijiet biex jibnu sptar kbir (St.Luke's) u aktar tard l-art ittieħdet.

Wara dan kien ġara li l-provinċjal tal-ordni tal-Karmelitani Skalzi kien inkwieta hafna, u marad, u fl-aħħar kien miet. Ir-raġuni kienet li huwa wkoll naqas milli jlesti l-pjanijiet tiegħu minħabba l-inkwiet tiegħu dwar dan.

Tajjeb insemmu li ma stajniex insibu jekk din l-art f'Gwardamanġa għalkemm ittieħdet għall-bini ta' sptar, għadhiex tappartjeni lill-ordni tat-Tereżjani. Jeħtieġ aktar riċerka dwar dan.

Issa wara l-Ewwel Gwerra Dinjija, ingħatat biċċa art oħra din id-darba f'Ta 'Xbiex li fil-fatt kien post tal-kaċċa għall-fniek selvaġġi, art tan-Nobbli P.P. Testaferrata Moroni Viani. Tajjeb li nsemmu li wara l-1930 jew l-1935 xi vilel inbnew hdejn ix-xatt, fejn aktar tard sar magħruf bħala Ir-Rampa Ta 'Xbiex (jew Ta' Xbiex Terrace).

Il-patrijiet għażlu li jibnu knisja li kienet fuq stil sempliċi ta' Bażilika Rumana simili bhal dawk mibnija bejn is-sekli 4 u 13 f'Ruma, Ravenna, Milan, u Ġenova. Il-pjanijiet ġew imfassla mill-Professur Luigi Ferrari ta' Ġenova li pprepara wkoll disinn li ssodisfa x-xewqat tagħhom.

Tajjeb insemmi li l-faċċata ta' barra ssegwi l-proporzjoni ta' dan l-istil, jintgħaraf mit-twieqi sbieħ tagħha.

Biex tinbena din il-knisja f' Ta' Xbiex, il-patrijiet kienu fdaw din il-ħidma lill-kumpanija ta' Henry Ghirlando li kienet ikkummissjonata biex twettaq dan ix-xogħol. Fil-25 ta' Lulju 1954 (is-Sibt) saret ċelebrazzjoni kbira u Mons. Teofano Stella, OCD li kien l-Isqof u l-Prefett Apostoliku fil-Kuwajt kien bierek l-art u l-pedament tal-knisja ġiet iddedikata lil San Ġwann tas-Salib. Dan tal-aħħar huwa il-missier spiritwali tal-Ordni Karmelitana riformata u duttur mistiku tal-Knisja.

Ix-xogħol mexa 'l quddiem b'ħeffa wkoll bl-għajnuna tas-sidien tal-art tal-lokalità. Dawn kienu taw fondi lill-pirjol tal-knisja. Il-knisja ġiet inawgurata u mbierka mill-Arċisqof Michael Gonzi u dan ġara nhar it-28 ta' Novembru, 1958.

Il-knisja parrokkjali ta' San Ġwann tas-Salib hija proprjetà tat-Terezjani Skalzi. Din ġiet iddikjarata bħala parroċċa ġdida għal Ta' Xbiex fis-sena 1969. Biex tikkommemora din id-data importanti, il-komunità ta' Ta' Xbiex li f'dak iż-żmien kienet biss ta' 1500, fuq l-inizjattiva tal-Kumitat Ċiviku Ta' Xbiex, iddeċidew li jqiegħdu plakka fuq il-faċċata tal-knisja biex tfakkar il-bidu ta' din il-parroċċa ġdida għal Ta' Xbiex. Il-kliem li ntgħażel minn Albert M. Cassola biex jikkommemora din l-okkażjoni jgħid "Fl-Ewwel ta' Ġunju 1969 Ta' Xbiex feraħ u ħassu kburi - li din il-knisja tiegħu laħqet parroċċa".

Dan il-Kumitat Ċiviku għal Ta Xbiex kien attiv ħafna u kien jinġabar madwar din il-parroċċa l-ġdida. Għalhekk, ir-residenti kollha ta' Ta' Xbiex ħassewhom kuntenti ħafna u kburin għaliex matul l-1 ta' Ġunju 1969 il-knisja tagħhom saret formalment parroċċa. Il-kumitat għal xi żmien kien attiv ħafna u twaqqfu fil-parroċċa diversi gruppi oħra bħal-Legjun ta' Marija bi praesidium għall-irġiel, u oħrajn għan-nisa, bniet u subien. Fil-fatt, l-ewwel praesidium tan-nisa f'Malta kienet f'Ta' Xbiex.

Il-pittura ta' San Ġużepp kienet magħmula minn Giuseppe Calì li żar din il-knisja minn żmien għal żmien. Suppost kellha tingħata 'l-parroċċa tal-Imsida, iżda ma kellhomx spazju. Missier u omm Giuseppe Calì kienu t-tnejn Naplitani. Missieru kien professur u artist tad-drama jismu Raffaele Calì. Ommu kienet Giovanna Padiglione. Calì kien twieled fil-Belt Valletta fis-sena 1846 u miet fis-sena 1930.

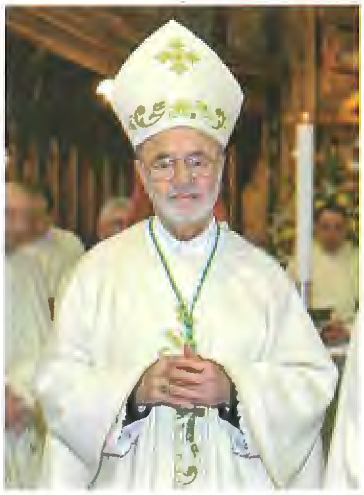

Dik tal-Madonna tad-Duluri saret minn Attilio Palombi, pittur Taljan ta' fama. L-istatwa ta' San Ġwann tas-Salib kienet magħmula mill-famuż artist Alfred Camilleri Cauchi fis-sena 1981. Din kienet ġiet imbierka mill-mibki Isqof Francis Adeodato Micallef ocd.

F'Ta' Xbiex wara s-sena 1936, bdew jinbnew ħafna aktar djar u vilel ħdejn iż-żona residenzjali tax-Xatt, ir-Rampa u ħdejn l-ambaxxata Taljana. Iktar riċentement inbena l-Housing Estate. Però hemm ħafna aktar stejjer dwar Ta' Xbiex, bħal nies importanti fis-soċjetà Maltija li ħarġu minn Ta' Xbiex. Ir-riċerka tagħna għadha għaddejja, u minn għandu xi informazzjoni huwa mitlub jgħaddiha lilna jew lill-kappillan.